

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhasseki tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 27.03.2018

Mehmet Bekaroğlu
İstanbul Milletvekili

2007 yılından bu yana faaliyet gösteren Karali Çay'ın Rize'nin Fındıklı ilçesinde Hürriyet Mahallesi Gürsu Vadisinde bulunan çay fabrikası, yıllardır gerekli çevre tedbirlerini almadan üretim yapmaktadır. **Çay fabrikasının bacasından duman, fabrikanın sıvı ve katı atıkları ve özellikle eski teknoloji kullanımından kaynaklı ortaya çıkan ses kirliliği çevrede yaşayan vatandaşları ciddi anlamda rahatsız etmektedir.** Çevreye ilişkin ISO 14001 belgesi dışında herhangi bir belgesi bulunmayan ve bu konuda mevzuata uyup uymadığı konusunda şaibeler bulunan Karali Çay Fabrikası hakkında bölgede yaşayan vatandaşlarımız yetkili mercilere gerekli şikâyetleri yapmış olmalarına rağmen, söz konusu kirliliğin giderilmesi konusunda bugüne kadar herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

1993 yılından bu yana faaliyet gösteren Karali Çay'ın internet sitesinde 2004 yılında ISO 14001 14001 Çevre Yönetim Belgesi olduğu ifade edilmektedir. Buna göre hazırlanışı itibarıyla ile tüm ülkelerde yürürlükte olan çevre yasaları ve uygulamaya yönelik yönetmelikler ile uyumlu bir yapıda olan ISO 14001 Çevre Yönetim Standartı ve ilgili standartlar serisi, mevzuat şartlarının getirdiği yükümlülüklerin karşılanması ile paralellik gösterir ve uygulamaların bir sistem dahilinde gerçekleştirilmesi için zemin oluşturmaktadır. Ancak konu ile ilgili uzmanların belirttiği üzere ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi Belgesi'ne sahip olmak üretim ve hizmetlerle ilgili çevresel yasal mevzuatların yerine getirildiği anlamını taşımamaktadır.

Karali Çay Fabrikasının yarattığı kirliliği defalarca gündeme getirmiş olmamıza rağmen, konuyla ilgili olarak verdiğimiz 7/5514, 7/12376, 7/13543, 7/18621 esas numaralı soru önergelerine yanıt verilmemiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile belirtildiği üzere; Bakanlığın temel görevlerinden birisi de **çevrenin korunması, iyileştirilmesi, çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik prensip ve politikalar tespit edilmesi, standart ve ölçütler**

geliştirilmesi, programlar hazırlanması; bu çerçevede eğitim, araştırma, projelendirme, eylem planları ve kirlilik haritalarının oluşturulması, bunların uygulama esaslarının tespit edilmesi ve izlenmesi olarak belirtilmektedir. Ayrıca Anayasanın 56 ncı maddesi *herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkında sahip olduğunu, çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını koruman ve çevre kirlenmesini önlemek konusunda devlet ve vatandaşların ödevleri* olduğu ifade edilmektedir. Bu açıdan çay fabrikalarının yarattığı kirliliğe karşı hiçbir önlem alınmaması Bakanlığın görevlerine ve Anayasaya da açıkça aykırılık oluşturmaktadır.

2018 yaş çay sezonu yaklaşırken;

1. **Karali Çay Fabrikası'nın hava kirliliği, katı ve sıvı atıkların salınması ve ses kirliliğine sebep olması gibi çevre ve insan sağlığına yönelik zararları hala devam etmekte ve bu yöndeki şikâyetler artmaktadır. Söz konusu fabrikaya ilişkin gerekli denetimler yapılmış mıdır?**
2. **Fabrikanın kurulduğu yer ekolojik ve insan sağlığı açısından gerekli değerlendirmeler yapılarak mı seçilmiştir?**
3. **Ruhsatlandırma için gerekli koşullar zamanında yerine getirilmiş midir? Fabrika üretime devam edebilmesi için gerekli koşulları hala taşımakta mıdır? Taşmıyorsa üretimin durdurulması için herhangi bir işlem yapılacak mıdır?**
4. **Söz konusu fabrikanın patronlarından birisinin iktidar partisi ile yakın ilişki içerisinde olduğu, geçmişte birkaç dönem AKP il yönetim kurulu üyeliği yaptığı iddia edilmektedir. Dahası yörede "Bunlar hükümet partisindendir, güçlüdürler. Bizim yapabileceğimiz bir şey yok." söylentileri dolaşmaktadır. Çevre ve insan sağlığına zararları açık olan söz konusu fabrikanın sahipleri bu nedenle mi korunmaktadır?**
5. **Bugüne kadar verdiğimiz soru önergelerinin kendisine ulaştığını öğrendiğimiz Rize ve Çevre ve Şehircilik İl Müdürü'ne bizzat giderek fotoğraf ve videolarla durumun mahiyetini anlattım. Bu görüşmeden bir hafta sonra söz konusu fabrikada önceden haber verilmiş bir şekilde sözde denetim yapıldı. Denetimin sonucunda ne olduğunu bilmiyoruz ama fabrika çevreyi kirletmeye devam etmektedir. Çevreye ve insan sağlığına duyarsız olan bu zatı müdür olarak tutmaya devam edecek misiniz?**
6. **Çevre ve insan sağlığını ciddi anlamda tehdit eden söz konusu fabrika yetkilileri, çevreyi, doğayı, bölge insanını ve çocuklarımızı zehirleme hakkını nereden almaktadır?**